

**Standardy Ochrony Małoletnich
w Zespole Szkół Samochodowych
im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie**

Lublin, 2024

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy ochrony małoletnich:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
3. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. poz. 535).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieskie Karty" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
6. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2240).
7. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Rozdział 1

§1.

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów ochrony małoletnich w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie jest:
 - a) zwrócenie uwagi personelu szkoły, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem;
 - b) określenie zakresu obowiązków przedstawicieli szkoły w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
 - c) wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
 - d) wprowadzenie wzmożonej działalności profilaktyczno – wychowawczej w zakresie zapewnienia ochrony uczniów przed przemocą.
2. Personel szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, monitoruje sytuację i dobrostan dziecka oraz stosuje zasady określone w Standardach.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.
4. Ze Standardami zapoznawany jest cały personel placówki, a także uczniowie i ich rodzice, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
5. Znajomość i praktyczne stosowanie Standardów ochrony małoletnich jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników szkoły.

§2.

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik szkoły oraz praktykant, stażysta, wolontariusz w szkole traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Cały personel szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji.

§ 3.

Podstawowe terminy

1. Ilekroć w niżej wymienionych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:
 - a) **Szkole, placówce, jednostce** – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie;
 - b) **Dyrektorze Szkoły, Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Zespołu Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie;
 - c) **Koordinatorze Standardów** – należy przez to rozumieć wicedyrektora Zespołu Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie, wyznaczonego przez dyrektora

- szkoły;
- d) **pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej;
 - e) **partnerze współpracującym ze Szkołą** – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, edukator, fotograf i inne osoby);
 - f) **uczniu, dziecku** – należy przez to rozumieć każdą osobę uczęszczającą do Zespołu Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie;
 - g) **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
 - h) **opiekunie/rodzicu ucznia** – należy przez to rozumieć rodzica lub osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
 - i) **krzywdzeniu małoletniego** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
 - **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,
 - **przemoc emocjonalna. psychiczna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych,
 - **molestowanie seksualne.**
 - j) **PBI ZSS** – dokument w pełnym brzmieniu: Polityka Bezpieczeństwa Informacji Zespołu Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie;
 - k) **WiiT UM Lublin** – Wydział Informatyki i Telekomunikacji Urzędu Miasta Lublin.

§ 4.

Standardy

1. **Standard 1 - POLITYKA.** Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
 - a) dokument dotyczy całego personelu szkoły;
 - b) dokument opracowano zgodnie z ustawą;
 - c) dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły www.zss.lublin.eu, został wyłożony do wglądu w bibliotece szkolnej, gabinetach psychologa i pedagoga, umieszczony na komputerach w pokojach nauczycielskich, oraz został wywieszony w gablotach przy wejściach do szkoły;
 - d) informacje o treści dokumentu upowszechniane są rodzicom: podczas zebrań z rodzicami, konsultacji indywidualnych, szkoleń itp.;
 - e) informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych, w trakcie realizowanych

- programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym;
- f) za wdrażanie, nadzorowanie standardów i przygotowanie pracowników do ich realizacji odpowiada Dyrektor Szkoły;
 - g) Dyrektor Szkoły wyznacza jednego z wicedyrektorów (Koordynatora Standardów) jako osobę koordynującą i odpowiedzialną za przygotowanie personelu do wdrożenia standardów, monitorowania realizacji Standardów w poszczególnych szkołach, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń;
 - h) za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, odpowiada Dyrektor, jako administrator. Zabezpieczenie urządzeń teleinformatycznych i dostępu do sieci Internet zapewniane są przez Wydział Informatyki i Telekomunikacji Urzędu Miasta Lublin, który administruje zasobami zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin;
 - i) Dyrektor oraz Wicedyrektor współpracują w swoich zakresach z pedagogiem/psychologiem i wychowawcą. Ci udzielają wsparcia krzywdzonemu dziecku;
 - j) Standardy ochrony małoletnich jasno i kompleksowo określają:
 - zasady bezpiecznej rekrutacji personelu,
 - sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji,
 - zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko i dziecko–dziecko w tym zachowania niedozwolone,
 - zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,
 - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci,
 - zasady przygotowania personelu do stosowania standardów i sposób dokumentowania tej czynności,
 - zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz sposób dokumentowania.
 - k) publikacja dokumentu spełnia wymogi ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Standardy uwzględniają sytuację dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. **Standard 2 – PERSONEL.** Szkoła monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole.
- a) w ramach rekrutacji członków personelu pracujących z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje;
 - b) Szkoła uzyskała o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności¹;

¹ Od 15 lutego 2024 roku w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606), którą zmieniono ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1304 z późn. zm.), która od wskazanej daty będzie nosiła nazwę: Ustawa o przeciwdziałaniu

- c) Szkoła zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat stosowania standardów i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - procedury „Niebieskie Karty”,
 - zasad przygotowania personelu,
 - sposobu dokumentowania tych czynności.
 - d) pracownicy szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążącej na nich za nieprzebrnięcie standardów ochrony małoletnich.
3. **Standard 3 – PROCEDURY.** W szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.
- a) Szkoła wypracowała procedury, które określają krok po kroku, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób trzecich oraz zasady ustalania planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia;
 - b) Szkoła dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom;
 - c) w szkole wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży;
 - d) Szkoła opracowała sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka;
 - e) Szkoła wyznaczyła osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń, uruchamianie odpowiedniej ścieżki interwencji i udzielenie dziecku krzywdzonemu wsparcia.
4. **Standard 4 – MONITORING.** Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dziecka.
- a) przyjęte Standardy ochrony małoletnich są weryfikowane raz na 2 lata, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci, a wnioski z oceny są dokumentowane;
 - b) w ramach weryfikacji Standardów szkoła konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami;
 - c) Szkoła w oparciu o przeprowadzoną ocenę dostosowuje standardy do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

zagrożeńom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, poza obowiązkiem sprawdzenia osoby w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym – organizacje/instytucje będą zobowiązane do weryfikowania niekaralności swoich pracowników i współpracowników. Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu szkoły z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w organizacji są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem.

Rozdział 2

§ 5.

Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów

1. Rekrutacja pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydata, w tym stosunku do wartości podzielanych przez szkołę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Szkoła dba, aby osoby w niej zatrudnione –zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze, stażyści, praktykanci itp., posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia.
3. Wszystkie osoby – pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni zostały przeszkolone i zapoznane ze standardami obowiązującymi w szkole.

§ 6.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

1. Rekrutacja pracowników do pracy w szkole odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności Kartą Nauczyciela, ustawą o pracownikach samorządowych, Kodeksem pracy.
2. Szkoła dba, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi.

§ 7.

1. Przed zatrudnieniem **NAUCZYCIELA** dyrektor pozyskuje od kandydata między innymi:
 - a) oświadczenie o posiadaniu przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych;
 - b) oświadczenie, że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
 - c) informację z Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.
2. Dodatkowo, dyrektor sprawdza informację o niekaralności dyscyplinarnej nauczyciela korzystając z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych.

§ 8.

1. W przypadku zatrudnienia **OSOBY NIEBĘDĄCEJ NAUCZYCIELEM** do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa oświatowego, pracodawca jest obowiązany pozyskać od niej:

- a) oświadczenie, że nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- b) informację z Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W przypadku tej osoby nie ma zastosowania przepis zwalniający z konieczności przedłożenia zaświadczenia w przypadku ponownego zatrudnienia w tej samej placówce. Pracodawca wymaga aktualnego zaświadczenia każdorazowo przed nawiązaniem stosunku pracy.

§ 9.

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy z **nauczycielem, osobą niebędącą nauczycielem** do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa oświatowego lub przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w szkole wolontariusza, praktykanta, inną osobę (np. pielęgniarkę, stomatologa) dyrektor jest obowiązany sprawdzić taką osobę w **Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym** – Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl.
2. Informacja zwrotna otrzymana z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym powinna zostać wydrukowana i złożona do akt osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/ praktykanta/ osoby pracującej na podstawie umowy cywilnoprawnej. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Przy czym w przypadku tego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w Rejestrze.

§ 10.

Nawiązanie stosunku pracy z osobą mieszkającą w ciągu ostatnich 20 lat w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska lub posiadającą inne obywatelstwo

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy z **nauczycielem, osobą niebędącą nauczycielem** do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa oświatowego lub przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w szkole wolontariusza, praktykanta, inną osobę szkoła:
 - a) odbiera od osoby informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

- b) oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, za złożenie fałszywego oświadczenia;
 - c) *(tylko gdy mieszkała w innych Państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska)* informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
2. Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska jest zobowiązana dodatkowo przedłożyć w szkole informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
 3. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
 4. W treści oświadczeń składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rozdział 3

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 11.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem szkoły jest działanie dla dobra ucznia, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb.

2. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych), stażystów, praktykantów i wolontariuszy.
4. Podstawowe standardy określające zasady, o których mowa w ust. 3 obejmują w szczególności:
 - a) utrzymywanie profesjonalnej relacji z uczniami i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych uczniów;
 - b) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z uczniami, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, niewymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy;
 - c) wyznaczanie jasnych granic w postępowaniu i oczekiwaniach, egzekwując konsekwencje za ich nieprzestrzeganie, ucząc tym samym, że odpowiedzialność jest po stronie ucznia, a konsekwencje wynikają z jego działania;
 - d) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego;
 - e) uwzględnianie potrzeb ucznia oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, w tym dostosowanie metod i form pracy dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ucznia niepełnosprawnego i ucznia zdolnego;
 - f) równe traktowanie uczniów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
 - g) fizyczny kontakt z uczniem możliwy tylko, jako odpowiedź na realne potrzeby ucznia w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Na kontakt fizyczny (np. przytulenie) uczeń zawsze musi wyrazić zgodę;
 - h) ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec ucznia, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;
 - i) udział personelu w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich, komunikacji interpersonalnej, diagnozy czynników ryzyka, świadczących o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego;
 - j) kontakt z uczniami odbywa się wyłącznie w godzinach pracy szkoły i dotyczy celów edukacyjnych lub wychowawczych, a jeśli istnieje potrzeba spotkania z uczniami poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję i uzyskać zgodę rodziców małoletniego ucznia;
 - k) jeśli uczeń i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych uczniów;
 - l) w przypadku konieczności rozmawiania z uczniem na osobności pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi a w sytuacji wyjaśniania konfliktu poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy specjalistów zatrudnionych w szkole).

§ 12.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. W relacji personelu z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest w szczególności:
 - a) stosowanie wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
 - b) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie uczniów;
 - c) wywoływanie lęku i stresu u uczniów poprzez powtarzające się krzyki w sytuacjach niezagrażających bezpieczeństwu małoletnich;
 - d) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów;
 - e) zachowywanie się w obecności uczniów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
 - f) nawiązywanie z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;
 - g) faworyzowanie uczniów;
 - h) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
 - i) proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności;
 - j) zapraszanie uczniów do swojego miejsca zamieszkania;

§ 13.

1. Złamanie zasad wymienionych w przedmiotowej procedurze jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

§ 14.

Pożądane zachowania w kontakcie z dzieckiem

1. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
3. Zapewnij uczniów, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub innej osobie (np. psychologowi/pedagogowi, wychowawcy) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.
4. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj ich równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).

5. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady w sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu wyjaśnij to (np. aby chronić ucznia odstępujesz od zasady poufności).
6. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
7. Bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.
8. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Rozdział 4

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów

§ 15.

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.
2. Symptomy krzywdzenia. Uczeń:
 - a) zaniedbuje higienę osobistą;
 - b) przywłaszcza sobie rzeczy do niego nienależące;
 - c) często zgłasza, że jest głodny;
 - d) nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, itp.;
 - e) nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - f) ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - g) podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
 - h) nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody - pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego;
 - i) boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu;
 - j) cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - k) jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się itp.;
 - l) uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
 - m) używa środków psychoaktywnych;
 - n) nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego);
 - o) jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
 - p) ucieka z domu;
 - q) uczeń mówi o doświadczanej przemocy;

- r) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia oraz pogorszenie wyników w nauce.
3. Niepokojąca sytuacja, którą może wskazywać na krzywdzenie małoletniego ma miejsce wtedy, gdy występuje kilka czynników (co najmniej dwa) i/lub powtarzają się one.

§ 16.

Niepożądane zachowania rodziców wobec dzieci

1. Jeżeli z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.
2. Niepokojące zachowania rodziców występują, gdy rodzic/opiekun prawny:
 - a) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia;
 - b) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
 - c) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża, strofuje ucznia;
 - d) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy i zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego;
 - e) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
 - f) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
 - g) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
 - h) zachowuje się agresywnie;
 - i) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji; wypowiada się niespójnie;
 - j) nie ma świadomości potrzeb małoletniego lub je neguje;
 - k) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
 - l) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

§ 17.

1. W przypadku rozpoznania, zidentyfikowania czynników ryzyka, osoba mająca podejrzenie o krzywdzeniu dziecka przekazuje informację wychowawcy, psychologowi/pedagogowi, którzy podejmują rozmowę z uczniem i rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania stosownej pomocy.
2. Osoba zajmująca się daną sprawą monitoruje sytuację i dobrostan ucznia a w przypadku braku pozytywnych zmian w funkcjonowaniu ucznia w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły, wychowawca i psycholog/pedagog szkolny powiadamiają adekwatne służby (Policja, MOPR, Sąd Rodzinny).

Rozdział 5
**Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia
lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego**

§ 18.

1. Standardem w szkole jest:
 - a) przeszkolenie wszystkich pracowników w obszarze prawnego i społecznego obowiązku zawiadomienia instytucji o możliwości popełnienia przestępstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw na szkodę małoletnich; w zakresie roli pracowników oświaty w przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka krzywdzenia dziecka;
 - b) udostępnienie wszystkim pracownikom wykazu danych adresowych lokalnych placówek pomocowych, zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia i współpraca z tymi instytucjami (tj. ośrodek pomocy społecznej, centra pomocy dziecku, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, placówki ochrony zdrowia);
 - c) prowadzenie przez osobę wskazaną w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów, *Karty przebiegu interwencji*, których wzór stanowi załącznik nr 1 do Standardów.
2. Na potrzeby Standardów opracowano procedury interwencji w przypadku ujawnienia działania na szkodę małoletniego ucznia w formie:
 - a) przemocy rówieśniczej;
 - b) przemocy domowej;
 - c) działania na szkodę dziecka przez pracownika szkoły.
3. Organizowane są oddziaływania profilaktyczne w zakresie zapobiegania przemocy, w tym przy współpracy z instytucjami pozaszkolnymi (Policja, straż miejska, organizacje pozarządowe i in.).

§ 19.

**Procedury podejmowania interwencji.
Standardy dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej**

1. W statucie opracowane są ogólnoszkolne zasady oczekiwań wobec zachowania uczniów i konsekwencje (sankcje) za ich nieprzestrzeganie.
2. Oddziaływaniami objęci są również rodzice, których edukuje się na temat obserwowania niepokojących objawów, mogących świadczyć o doświadczaniu przemocy i możliwych sposobach reagowania, w tym prawnego.

§ 20.

Niepożądane zachowania uczniów wobec innych uczniów

1. W relacjach między uczniami niedozwolone jest w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy fizycznej w postaci między innymi: kopania, bicia, szarpania, popychania, plucia itp.;
 - b) stosowanie przemocy psychicznej czy emocjonalnej w postaci np. szantażu, zastraszania, obrażania, wyśmiewania, izolowania, wyłudzenia itp.;
 - c) stosowania przemocy w Internecie – hejtowania, wykorzystywania wizerunku bez zgody właściciela, robienia zdjęć i wrzucania do sieci, nagrywania rozmów, fragmentów lekcji bez zgody nauczyciela itp.;
 - d) zabierania lub przywłaszczania rzeczy innych osób, niszczenie cudzego mienia.
2. W relacji z rówieśnikami uczeń zachowuje się kulturalnie, nie przekracza granic innych. Odnosi się do wszystkich z szacunkiem.

§ 21.

Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej

1. Małoletni będąc świadkiem przemocy stara się jak najszybciej powiadomić dorosłego pracownika szkoły, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest zagrażające życiu lub zdrowiu, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
2. Świadek przemocy powinien okazać osobie poszkodowanej wsparcie przez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażenie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania czy rozpowszechniania hejtu, stosowania innej przemocy.
3. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.
4. Gdy krzywdzenie zgłasza osobie dorosłej, ofiara przemocy to ta osoba wysłuchuje małoletniego, sporządza notatkę służbową – załącznik nr 2 i przekazuje sprawę do dalszego rozpoznania osobie wyznaczonej w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów.

§ 22.

Standardy dla rodziców uczniów doświadczających przemocy

1. Rodzice informują szkołę, jeśli ich dziecko jest ofiarą (lub sprawcą przemocy), aktywnie współpracując z personelem w celu rozwiązania problemu.
2. Osoba otrzymująca zgłoszenie od rodzica, którego dziecko jest krzywdzone sporządza notatkę służbową zawierającą uzyskane informacje i przekazuje ją osobie wskazanej w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów. Dalsze postępowanie przebiega według procedur ujętych w rozdziale 5 § 23 Standardów.

3. Dziecku krzywdzonemu okazuje się bezgraniczne zrozumienie, nie komunikując mu, że mogło przyczynić się swoim zachowaniem do tego, że stało się ofiarą zachowań przemocowych, a podkreślając, że to zachowanie sprawcy jest nieakceptowane.
4. W przypadkach, gdy dziecko stało się poszkodowanym zachowaniem, które ścigane jest z oskarżenia prywatnego, rodzice podejmują po sugestii szkoły właściwe kroki prawne.

§ 23.

Standardy interwencji podejmowanych przez personel szkoły

1. Personel szkoły bezwzględnie przestrzega zasad szkoły w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interwenujący pracownik musi zadbać o bezpieczeństwo ucznia i odseparować go od agresywnego ucznia, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc pracownik sporządza notatkę służbową opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej osobie odpowiedzialnej za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów wskazanej w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów.
4. O zdarzeniu poinformowany zostaje psycholog/pedagog szkolny i wychowawca, którzy przeprowadzają rozmowę z uczniami, a następnie kontaktują się z ich rodzicami.
5. W przypadku zdarzenia incydentalnego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, niestosowny komentarz) wychowawca, psycholog/pedagog szkolny z uczniem i rodzicami sprawcy przeprowadzają rozmowę mającą na celu wskazanie niewłaściwych zachowań i ich konsekwencji oraz rozważają zastosowanie kary statutowej.
6. Ucznia, który jest krzywdzony otacza się wsparciem i obejmuje pomocą psychologiczno – pedagogiczną a o sytuacji informuje rodziców ucznia.
7. W przypadku kolejnego zdarzenia z udziałem tych samych osób, należy zastosować środek oddziaływania wychowawczego lub powiadomić sąd rodzinny.
8. W przypadku zdarzenia, w wyniku, którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest dyrektor szkoły, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sąd rodzinny (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/ przestępstwa).

§ 24.

Przemoc domowa (krzywdzenie dziecka w rodzinie)

1. W przypadku uzyskania przez pracownika szkoły podejrzania, że uczeń jest krzywdzony lub zaniedbywany przez rodziców, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania tej informacji osobie wskazanej w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów. Oznakami przemocy mogą być dostrzeżone przez nauczycieli (zwłaszcza wychowania fizycznego) lub pielęgniarkę szkolną ślady pobicia, unikanie sytuacji odsłaniania ciała przy przebieraniu się, noszenie długich rękawów/nogawek bez względu na warunki pogodowe

itp., ale też dostrzegalne zmiany w zachowaniu się ucznia, w tym sytuacji dydaktycznej (pogorszenie ocen, gorsza frekwencja).

2. Osoba wskazana w rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów informuje psychologa/pedagoga szkolnego i wychowawcę, którzy organizują spotkanie z rodzicami ucznia, którego podejrzenie dotyczy, przekazując im uzyskane informacje, dostępne formy pomocy dla rodziny w kryzysie oraz w przypadku potwierdzenia zgłoszenia, o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/Policja; sąd rodzinny; procedura „Niebieskie Karty”; ośrodek pomocy społecznej). Spotkanie jest protokołowane.
3. Jeśli zgłoszenie potwierdziło się, a sprawcą jest jeden z rodziców, w obecności drugiego z rodziców, innej osoby najbliższej dla małoletniego lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego, wychowawca klasy, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog lub psycholog szkolny wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”, wypełniając formularz „Niebieska Karta – A”, a formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje rodzicowi, osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” szkoła niezwłocznie przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza pozostawia się w szkole.
4. Ponadto dyrektor szkoły lub koordynator Standardów może poinformować inną instytucję spośród wskazanych w ust. 2, w zależności od zdiagnozowanego typu przemocy, a dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.
5. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych, które udostępnione są na żądanie instytucji prowadzącej postępowanie karne. Tworzona jest także *Karta przebiegu interwencji*.
6. W sytuacji stwierdzenia, że zgłoszenie jest bezzasadne i nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, dyrektor szkoły lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w ust.2, sporządza notatkę z zakończenia procedury, przy czym zlecone zostaje dalsze obserwowanie sytuacji ucznia.
7. Pedagog lub psycholog szkolny opracowuje plan wsparcia ucznia, w którym zawarte zostają wskazania dotyczące podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa, oferowane uczniowi i jego rodzicom formy wsparcia psychologiczno - pedagogicznego i informacje o skierowaniu ucznia/rodziny do specjalisty spoza szkoły.
8. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, niewywiązywania się z założeń planu pomocy, unikania kontaktu z pracownikami szkoły, dyrektor pisemnie wnioskuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną, przekazując poczynione ustalenia.
9. W przypadku, gdy uczeń doświadcza przemocy ze strony osoby najbliższej z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie i zdrowie dyrektor zgłasza sprawę do odpowiednich służb – Policja, Prokuratura i in., a dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.

§ 25.

Krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły

1. Osoba, która uzyskała informację, że uczeń jest krzywdzony przez pracownika szkoły, przekazuje ją zgodnie z zapisami Koordynatorowi Standardów wraz ze sporządzoną notatką służbową. Notatka służbowa może mieć formę pisemną lub elektroniczną.
2. W przypadku, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie ucznia, niezwłocznie przez osobę ujawniającą krzywdzenie powiadamiana jest alarmowo Policja, a w zgłoszeniu podawane są dane osoby zgłaszającej, dane ucznia oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie. Osoba wskazana w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów sporządza *Kartę przebiegu interwencji*.
 - a) Dyrektor szkoły natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z uczniami (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy pedagog lub psycholog szkolny i wychowawca ucznia, protokołujący przebieg spotkania;
 - b) jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony pedagoga, psychologa lub wychowawcy ucznia, osoba ta nie uczestniczy w spotkaniu, o którym mowa w ust. 2a);
 - c) jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora szkoły, działania interwencyjne prowadzi osoba wskazana w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów;
 - d) podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadność podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia;
 - e) w przypadku potwierdzenia podejrzeń dyrektor informuje o zdarzeniu rodziców ucznia krzywdzonego oraz pisemnie odpowiednie służby (policję/ prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan wsparcia ucznia, z którym zapoznawany jest uczeń i jego rodzice.
3. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika nie zagrażają życiu lub zdrowiu ucznia, ale są zachowaniami niedozwolonymi wobec małoletnich (zawartymi w Rozdziale 3 § 12) dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, podejmuje się kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

§ 26.

Dziecko molestowane seksualnie

1. Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:
 - a) art. 197 kodeksu karnego (dalej: kk) – zgwałcenie;
 - b) art. 198 kk – wykorzystanie seksualne dziecka na skutek jego bezradności i/lub niepoczytalności;
 - c) art. 199 kk – nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych;
 - d) art. 200 kk – kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15. roku życia;

- e) art. 200a kk – grooming –nawiązywanie z dzieckiem do 15. roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania płciowego lub w celu produkowania bądź utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji;
 - f) art. 202 §3 – 5 kk – pornografia z udziałem dzieci.
2. W sytuacji podejrzenia, że małoletni uczeń został pokrzywdzony którymś z wymienionych wyżej przestępstw, należy bezwzględnie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.
 3. Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
 4. Zawiadomienie składa osoba uprawniona do reprezentowania zawiadamiającej instytucji – dyrektor szkoły.
 5. Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców uczniów pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.
 6. Wcześniej należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach ucznia wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonych przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej i wspólnie ustalić plan pomocy uczniowi (zapewnienie mu bezpieczeństwa, udzielenie szkolnej pomocy psychologiczno - pedagogicznej, ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia).W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący.

Rozdział 6

§ 27.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

1. Dyrektor szkoły składa do Prokuratury lub Policji zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia i/lub zawiadomienia do sądu opiekuńczego.
2. W przypadku podjęcia przez personel placówki informacji, że dziecko może być krzywdzone, osoba ujawniająca sporządza notatkę służbową z uzyskanej informacji, poczynionych ustaleń i przekazuje uzyskaną informację osobie, o której mowa w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów, która sporządza *Kartę przebiegu interwencji*. Dalsze postępowanie realizowane jest zgodnie z procedurami opisanymi w Rozdziale 5.
3. Osobą odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” (wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”) jest osoba, która jest świadkiem przemocy lub posiada informację na temat przemocy stosowanej wobec małoletniego, osoba wskazana

w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów, wychowawca, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego lub pedagog, psycholog szkolny.

4. W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców, ich niewydolności wychowawczej właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny.
5. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka albo osoby mu najbliższej, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112.
6. Wszyscy pracownicy szkoły, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym instytucjom.

Rozdział 7

§ 28.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin funkcje administracyjne (sieci i zasobów informatycznych) sprawują pracownicy WIiT Urzędu Miasta Lublin, którzy odpowiedzialni są za instalowanie i aktualizowanie na bieżąco programów antywirusowych i zapór sieciowych w celu ochrony systemów przed atakami złośliwego oprogramowania.
2. Blokowanie na komputerach szkolnych materiałów niedostosowanych do wieku zapewnia włączenie Sieci Szkoły do Sieci Miejskiej Urzędu Miasta Lublin oraz Sieci ORE.
3. Infrastruktura sieciowa szkoły zapewnia dostęp do Internetu uczniom w czasie zajęć jak i poza nimi na przeznaczonych do tego komputerach w bibliotece szkolnej, pod opieką nauczyciela.
4. Uczeń informowany jest przez nauczycieli o zasadach bezpiecznego korzystania w szkole z komputerów z dostępem do Internetu.
5. W szkole prowadzone są cykliczne działania profilaktyczne z zakresu zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, a na jej terenie (biblioteka szkolna, sale informatyczne) dostępne są materiały edukacyjne z tego zakresu.
6. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści administrator sieci stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia i naraził się na niebezpieczne treści, a swoje ustalenia przekazuje osobie wskazana w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. g) Standardów, który organizuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem. Jeśli ten uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze ochrony (Rozdział 8).

Rozdział 8

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie

§ 29.

Niebezpieczne treści (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne)

1. Treści nielegalne lub niebezpieczne zgłaszane są administratorom stron, na których te informacje znaleziono.
2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, administrator ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu w porozumieniu z pracownikami WliT Urzędu Miasta Lublin, zabezpiecza dowody oraz konfiguruje zabezpieczenia sieci szkolnej, by na nowo zablokować dostęp do niewłaściwych treści. Z poczynionych ustaleń sporządza *Kartę przebiegu interwencji*.
3. Jeśli uczestnikami zdarzenia są uczniowie szkoły, ze sprawcą i ofiarą przeprowadzona jest rozmowa (oddzielnie) psychologa lub pedagoga szkolnego na temat emocji, jakie może budzić materiał, do jakich zachowań zachęca, omówione zostają także konsekwencje zdarzenia wynikające ze złamania statutu szkoły.
4. Powiadomieni zostają rodzice uczniów, których informuje się o poczynionych ustaleniach i dalszych działaniach szkoły (zastosowane kary statutowe/ środki oddziaływania wychowawczego, powiadomienie organów ścigania, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne).
5. Jeśli uczestnikami zdarzenia są osoby niezwiązane ze szkołą, Dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (Policji), przekazując zabezpieczone materiały.
6. Współpraca z organami ścigania lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 § 3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).

§ 30.

Ochrona wizerunku

1. Po rozpoczęciu nauki w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie każdy uczeń i jego opiekunowie zobowiązani są do podpisania pisemnych zgód na publikację wizerunku uczniów dotyczącą spraw szkolnych. W dokumencie uwzględniono sytuacje, w których uczniowie są fotografowani.
2. Materiały fotograficzne opisywane są zgodnie z *Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*.
3. Nośniki zawierające zdjęcia i nagrania uczniów są przechowywane w zamkniętej szafie i w komputerze z odpowiednim zabezpieczeniem zgodnie z PBI ZSS.

4. Niedopuszczalne jest przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem uczniów na nośnikach zewnętrznych nieszyfrowanych.

§ 31.

Naruszenie prywatności

1. Informacja o zagrożeniu naruszeniem prywatności w szkole powinna zostać niezwłocznie przekazana dyrektorowi szkoły, który podejmuje natychmiastowe działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych.
2. Zgłoszenia incydentu naruszenia należy dokonać niezwłocznie do Inspektora Ochrony Danych w ciągu 24 godzin, na dedykowanym formularzu, stanowiącym załącznik do PBI ZSS.
3. W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza szkoły, należy nawiązać współpracę z organami ścigania.
4. Osoba wskazana w Rozdziale 1 § 4 ust. 1 pkt. h) powiadamia osoby dotknięte zdarzeniem (których dane osobowe wyciekły) o sytuacji, by podjęły indywidualne środki zaradcze.

§ 32.

Cyberprzemoc

1. Uczeń, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy (wyśmiewania, poniżania uczestników społeczności szkolnej przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.) powinien zgłosić sytuację do dyrekcji, wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego lub innego pracownika szkoły. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
2. Przedstawiciel personelu, do którego dotarła informacja próbuje ustalić okoliczności zdarzenia, zebrać dowody w postaci zrzutów ekranu, wiadomości, komentarzy, zdjęć, adresów stron internetowych. Zebrane materiały przekazywane są koordynatorowi - osobie wskazanej w Rozdziale 1 §4 ust. 1 pkt. g), która wykonuje *Kartę przebiegu interwencji*.
3. Jeśli sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog lub psycholog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę, w wyniku której ustali, czy istnieją przesłanki do zgłoszenia sprawy do sądu rodzinnego lub Policji (przestępstwa ścigane z urzędu), czy wystarczające będzie zastosowanie kar statutowych/ środków oddziaływania wychowawczego.
4. O zdarzeniu poinformowany jest wychowawca, pedagog/ psycholog szkolny, którzy udzielają pomocy psychologiczno –pedagogicznej ofierze, wyjaśniając również rolę szkoły w przeciwdziałaniu zjawisku cyberprzemocy i kolejne etapy postępowania szkoły.
5. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice/opiekunowie, którzy wspólnie z dyrekcją ustalają, czy sytuacja wymaga powiadomienia organów ścigania i kto taką informację przekaze.

Rozdział 9

§ 33.

Zasady prowadzenia rejestru interwencji

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia ucznia należy sporządzić notatkę służbową, a następnie uzupełnić *Kartę przebiegu interwencji*, której wzór stanowi załącznik nr 1.
2. Kartę załącza się do akt osobowych małoletniego. W przypadku podejrzeń wobec pracownika, również do akt osobowych pracownika Szkoły.
3. Dokumentowanie ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego odbywa się poprzez prowadzenie rejestru zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich oraz protokołów interwencji. Dokumentacja przechowywana jest u koordynatora – osoby odpowiedzialnej ujętej w Rozdziale 1 §4 ust. 1 pkt. g).

Rozdział 10

§ 34.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
 - b) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;
 - c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
 - d) objęcie ucznia pomocą psychologiczno –pedagogiczną na terenie szkoły i pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy wychowawca i pedagog/psycholog. Każda z tych osób oraz rodzice i uczeń otrzymują zadania do wykonania.
3. Rodzice są powiadamiani o ustaleniach w planie wsparcia. Opiekunowie/rodzice mogą nie wyrazić zgody na przedstawiony plan wsparcia. Wyrażenie lub niewyrażenie zgody rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem.
4. Działania dotyczące planu wsparcia koordynuje i monitoruje psycholog/pedagog szkolny, który ściśle współpracuje z osobą odpowiedzialną za koordynację Standardów, wskazaną w Rozdziale 1 §4 ust. 1 pkt. g), w tym w podejmowaniu działań wspólnie z instytucjami pozaszkolnymi.
5. Plan wsparcia uwzględnia:
 - a) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, w tym ewentualne zgłoszenie podejrzenia popełnienia przestępstwa do organów ścigania;
 - b) formy wsparcia oferowane przez szkołę;
 - c) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy pozaszkolnej, jeśli istnieje taka potrzeba.

6. Planem wsparcia należy objąć także rodzeństwo pokrzywdzonego ucznia, jeśli są uczniami szkoły, jeżeli sprawa dotyczy przemocy domowej.
7. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.
8. Plan wsparcia małoletniego ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskie Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania lub sądu itp., współpraca z OPS).
9. W przypadku realizacji procedury „Niebieskie Karty”, plan wsparcia małoletniego tożsamy jest z ustaleniami poczynionymi w grupie interdyscyplinarnej.
10. Do działań zaktywizowany powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który współpracuje ze szkołą w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy pozaszkolnej. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i Policji. Działania względem rodziców, w tym sprawdzanie bezpieczeństwa domowników, leży w kompetencjach tych instytucji.
11. Plan wsparcia małoletniego obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.
12. Zadania pracowników szkoły wiążą się głównie z pomocą w realizowaniu przez ucznia zadań dydaktyczno –wychowawczych i budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami i personelem szkoły.
13. Plan wsparcia małoletniego nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

Rozdział 11

Monitoring

§ 35.

Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom Standardów do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu Standardów

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów są udostępniane personelowi, małoletnim i ich rodzicom podczas zapoznawania i zobowiązania do stosowania (zgodnie z poniższymi zasadami), a następnie na żądanie w dowolnym momencie. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły pod adresem www.zss.lublin.eu w zakładce „prawo szkolne”.
2. Standardy ochrony małoletnich dostępne są na komputerach w pokojach nauczycielskich, w gabinecie pedagoga i psychologa szkolnego oraz w bibliotece szkolnej a także w gablotach szkolnych.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze Standardami po zawarciu umowy o pracę, a fakt zapoznania się i przyjęcia do stosowania poświadczą złożeniem do akt osobowych oświadczenia – załącznik nr 3.
4. Rodzice/opiekunowie uczniów zapoznawani są ze Standardami podczas zebrań z rodzicami, każdorazowo na początku roku szkolnego, przy czym pierwsze zapoznanie

nastąpi niezwłocznie po opracowaniu i wprowadzeniu Standardów. Zapoznanie się z wyżej wymienionymi dokumentami każda osoba potwierdza swoim podpisem, złożonym na liście obecności lub na oświadczeniu dostarczonym do wychowawcy klasy. W przypadku nieobecności rodzica na wywiadówce, w ciągu 7 dni od przekazania przez wychowawcę za pośrednictwem e-dziennika informacji o konieczności zapoznania się ze Standardami. Treść oświadczenia dla rodziców/opiekunów stanowi załącznik nr 4.

5. Uczniowie zapoznawani są ze Standardami podczas pierwszej lekcji zajęć z wychowawcą realizowanych w danym roku szkolnym, co potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście, przy czym pierwsze zapoznanie nastąpi niezwłocznie po opracowaniu i wprowadzeniu Standardów. Uczniowie nieobecni są zapoznawani ze Standardami niezwłocznie po przybyciu do szkoły. W przypadku przybycia ucznia w trakcie roku szkolnego (lub innych sytuacji np. zwolnienie lekarskie) uczeń zapoznaje się ze Standardami i potwierdza to podpisem na oświadczeniu – załącznik nr 5.
6. Pracownicy powołani do pełnienia różnych funkcji zgodnie z zapisami rozdziałów na bieżąco monitorują i okresowo weryfikują zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci, dokonując co najmniej raz na dwa lata oceny Standardów, by dostosować je do aktualnych potrzeb i obowiązujących przepisów. Wnioski z przeprowadzonej oceny są dokumentowane w formie notatek służbowych, a zmiany w Standardach wprowadzane zarządzeniami Dyrektora szkoły po konsultacjach z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim.
7. Osoba, o której mowa w Rozdziale 1 §4 ust. 1 pkt. g) przeprowadza wśród pracowników i uczniów minimum raz na dwa lata ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów – załącznik nr 6 i 7, a następnie dokonuje analizy jakościowej i ilościowej badania ankietowego i sporządza na tej podstawie sprawozdanie z monitoringu. Sprawozdanie przekazywane jest dyrektorowi szkoły.
8. Monitoring i ewaluacja Standardów, o których mowa, prowadzona jest w oparciu o analizę dokumentacji wewnętrznej i korespondencji międzyinstytucjonalnej, przepisów prawa, obserwację, analizę ilościową i jakościową zgłoszeń, badania ankietowe, diagnozę czynników ryzyka i chroniących i konsultacje z organami szkoły.
9. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w szkole.
10. Wprowadzone zmiany w Standardach zatwierdza i nadzoruje przedstawianie pracownikom, rodzicom i uczniom, dyrektor szkoły.

§ 36.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem Szkoły ogólnodostępnym dla personelu Szkoły, uczniów oraz ich opiekunów.

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka, klasa		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez:	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami dziecka:	Data:	Opis spotkania:
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. 2. Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny. 3. Inny rodzaj interwencji. Jaki? 	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	Data:	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców	Data:	Działanie:

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel/funkcja

.....

Data zdarzenia:

.....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....

.....

.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....

.....

.....

.....

.....

Wnioski, ustalenia:

.....

.....

.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....

.....

.....

.....

(data i podpis)

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH
w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie**

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi
w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie oraz deklaruję, że będę
ich przestrzegać.

.....
(podpis pracownika)

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE RODZICA/ OPIEKUNA
O ZAPOZNANIU SIĘ Z OBOWIĄZUJĄCYMI
w Zespole Szkół Samochodowych im., St. Syroczyńskiego w Lublinie
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNI**

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich” stosowanymi
w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie

.....
(podpis rodzica/opiekuna)

.....
miejsowość, data

**OŚWIADCZENIE UCZNIA O ZAPOZNANIU SIĘ
Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
w Zespole Szkół Samochodowych im., St. Syroczyńskiego w Lublinie**

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich” stosowanymi
w Zespole Szkół Samochodowych im. St. Syroczyńskiego w Lublinie

.....
(podpis ucznia)

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązującego w naszej szkole?		
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego ucznia?		
3.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia ucznia?		
4.	Czy masz uwagi/sugestie/przemyślenia związane z funkcjonującymi w Szkole „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
5.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

**JEŚLI NA KTÓREŚ Z PYTAŃ W ANKIECIE MONITORING STANDARDÓW
ODPOWIEDZIAŁEŚ TAK - NAPISZ**

Jakie zasady zostały naruszone?

--

Jakie działania podjąłeś?

--

Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?

--

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy, wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy w bieżącym roku szkolnym doświadczyłeś przemocy ze strony rówieśników?		
4.	Czy w bieżącym roku szkolnym doświadczyłeś przemocy ze strony pracowników szkoły?		
5.	Czy w bieżącym roku szkolnym doświadczyłeś przemocy ze strony rodziców/opiekunów?		
6.	Czy w bieżącym roku szkolnym doświadczyłeś przemocy ze strony innych osób dorosłych?		
7.	Jeśli odpowiedziałeś TAK na którekolwiek pytanie to czy znalazł się ktoś, kto udzielił Ci pomocy?		
8.	Czy byłeś/eś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? Jeżeli tak, opisz poniżej jak zareagowałeś/zareagowałaś?		
9.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		